

بررسی محافظه کاری حسابداری و مسئولیت اجتماعی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

نوروز نوراله زاده^۱

مرتضی تشکری^{۲*}

محمدامین قنبری تفرشی^۳

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۵/۰۱ تاریخ چاپ: ۱۴۰۰/۰۵/۱۷

چکیده

مسئولیت اجتماعی شرکت ها به عنوان یک عامل اثرگذار در رقابت شرکت ها می باشد اثرات مثبتی را برای ذی نفعان شرکت ها از جمله مشتریان، سهامداران، دولت و نهاد های قانون گذار دارد. مسئولیت اجتماعی، فراتر رفتن از چارچوب حداقل الزامات قانونی است که سازمان ها در آن فعالیت دارد در واقع مسئولیت اجتماعی رویکرد متعالی به کسب و کار است که تاثیر اجتماعی یک سازمان بر جامعه چه داخلی و چه خارجی را مد نظر قرار می دهد و هدف اصلی آن گردهم آوردن تمامی بخش ها اعم از دولتی، خصوصی و داوطلبان جهت همکاری با یکدیگر است تا از یک سو موجب همسویی منافک اقتصادی با محیط زیست و از سوی دیگر سبب توفیق، رشد و پایداری کسب و کار شود. محافظه کاری نیز عاملی می باشد که با مسئولیت اجتماعی می تواند در ارتباط باشد. لذا با توجه به اهمیت محافظه کاری و مسئولیت اجتماعی هدف پژوهش حاضر بررسی محافظه کاری حسابداری و مسئولیت اجتماعی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد. جامعه آماری در پژوهش حاضر شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران برای دوره زمانی سال های ۱۳۹۲ الی ۱۳۹۸ به تعداد ۹۲ شرکت با روش نمونه گیری حذفی سیستماتیک به عنوان حجم نمونه با انتخاب گردید. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده ها نشان داد که محافظه کاری حسابداری و مسئولیت اجتماعی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معناداری وجود دارد.

واژگان کلیدی

محافظه کاری حسابداری، مسئولیت اجتماعی، بورس

۱. استادیار، دانشگاه آزاد تهران جنوب، دکتری تخصصی حسابداری، تهران، ایران. (Nour547@yahoo.com)

۲. دانشجوی دکتری تخصصی حسابداری، دانشگاه آزاد تهران جنوب، تهران، ایران. (morteza.tashakori@gmail.com)

۳. دانشجوی دکتری تخصصی حسابداری، دانشگاه آزاد تهران جنوب، تهران، ایران. (amin.ghanbari@hotmail.com)

مقدمه

مسئولیت اجتماعی، مفهومی گسترده تر از تعهدات شرکت نسبت به جامعه دارد. به غیر از جنبه سازمانی این مفهوم، مؤسسات آموزشی بویژه دانشگاه ها وظیفه دارند بحث مسئولیت اجتماعی را برای در راستای بهبود جامعه در ذهنیت دانشجویان نهادینه کنند. هدف کنونی دانشگاهها فراهم کردن زمینه و امکانات تحصیلی مناسب و آموزش با کیفیت دانش تخصصی و فنی به دانشجویان با توجه به انتظارات جامعه و الزامات قانونی است. البته دانشگاه ها نه تنها ارائه دهنده خدمات آموزشی بدین شکل هستند، بلکه در شکل گیری هویت افراد در راستای مسئولیت پذیری نسبت به جامعه محلی و حتی کلان تاثیرگذارند (کارسالاری و همکاران^۱، ۲۰۱۷). توسعه مسئولیت اجتماعی مفهوم جدیدی نیست. در دهه ۱۹۴۰، مطالعاتی صورت گرفته است که بر اهمیت افزایش آگاهی در بین دانشجویان، دانشکده ها و دانشگاه ها و مدیریت مؤسسات تأکید می کند (لیانگ و همکاران^۲، ۲۰۱۷). مسئولیت اجتماعی یک مسئولیت پیچیده است و برای برخورد با چنین مساله‌ای لازم است که به آن مثل سایر مسائل سازمان بنگرند چنانچه تاکنون مدیران را بر اساس توفیق شان در سودآوری ارزیابی می کردند، از این پس آن ها را با شاخص جامع تری از سودآوری صرف می-سنجند. مدیران برای این که از بوته این ارزیابی سرفراز بیرون آیند، باید جزء نگری را فراموش کرده و مسائل اجتماعی را مد نظر قرار دهند. مفهوم شرکت هایی که به نقشهای شان در جامعه می‌اندیشند تا به منافع شان، معمولاً مسئولیت اجتماعی نامیده می‌شود (وانگ و همکاران^۳، ۲۰۱۶).

مطالعات تجربی و نظری به طور گسترده ای تاثیر محافظه کاری را بر تصمیمات سرمایه گذاری بررسی نموده اند. تصمیمات مربوط به سرمایه گذاری شاید از مهمترین این تصمیمات باشد. سرمایه گذاری در دارایی های سرمایه ای که یکی از مهمترین جنبه های اینگونه تصمیمات است به تخصیص سرمایه به سرمایه گذاری هایی که منافع آنان در دوره های آتی تحقق پیدا میکند مربوط میشود. از آنجایی که منافع آتی را با اطمینان نمیتوان مشخص کرد، سرمایه گذاری ها الزاماً با ریسک همراه خواهد بود. بنابراین باید در رابطه با ارزش منتظره و ریسک شان مورد ارزیابی قرار گیرند. زیرا این دو عامل بر ارزش سهام شرکت در بازار اثر می گذارند. بنابراین تصمیمات سرمایه گذاری مجموع دارایی هایی که در شرکت وجود دارد، ترکیب اینگونه دارایی ها و ترکیب ریسک تجاری را از دید تأمین کنندگان سرمایه مشخص میکنند، لذا با توجه به اهمیت موضوع شرکتها علاوه بر انتخاب بین شقوق مختلف سرمایه گذاری باید از عهده ی استفاده صحیح از دارایی های فعلی خود، برآیند (ژانگ^۴، ۲۰۱۷). محافظه کاری راهی برای مقابله با شک و تردید موجود درباره رویدادهای آتی است که در صورت پیروی بیش از حد از آن، نه تنها بر مطلوبیت و مفید بودن

1 Karsalari & et al

2 Liang & et al

3 Wang & et al

4 Zhang

اطلاعات نمی‌افزاید، بلکه راه ایجاد ذخایر پنهان در صورت های مالی را برای مدیران و حسابداران می‌گشاید (انیس و همکاران^۵، ۲۰۱۶).

مبانی نظری

مسئولیت اجتماعی، فراتر رفتن از چارچوب حداقل الزامات قانونی است که سازمان‌ها در آن فعالیت دارند در واقع مسئولیت اجتماعی رویکرد متعالی به کسب و کار است که تاثیر اجتماعی یک سازمان بر جامعه چه داخلی و چه خارجی را مد نظر قرار می‌دهد و هدف اصلی آن گردهم آوردن تمامی بخش‌ها اعم از دولتی، خصوصی و داوطلبان جهت همکاری با یکدیگر است تا از یک سو موجب همسویی منافک اقتصادی با محیط زیست و از سوی دیگر سبب توفیق، رشد و پایداری کسب و کار شود. مسئولیت اجتماعی حاکمیت اخلاق را به دنبال دارد، یعنی در چارچوب مسئولیت اجتماعی سازمان کارهایی را که برای جامعه خوب و مایند و مناسب است انجام داده و از اموری که برای اجتماع می‌توان زیان آور باشد دوری می‌کند (ولت^۶، ۲۰۲۰). مسئولیت اجتماعی، اصلی است که یک زمینه مفهومی گسترده را شامل می‌شود که شامل راهبردهای اجتماعی شرکت می‌شود. از آن جایی که کسب و کار، محیط های اجتماعی را ایجاد و تشویق می‌کند، آن‌ها باید نگرانی‌های اقتصادی، زیست محیطی و اجتماعی را با یکدیگر لحاظ نمایند (تیل^۷، ۲۰۱۶). سیاست‌ها و فعالیت‌های مربوط به مسئولیت‌های اجتماعی می‌تواند با کاهش ریسک شرکت‌ها همراه باشد و در نتیجه فعالیت‌های مسئولیت اجتماعی به کاهش این چنین تضادها کمک می‌کنند (مون و همکاران^۸، ۲۰۱۸). مسئولیت اجتماعی، مجموعه وظایف و تعهداتی است که سازمان بایستی در جهت حفظ، مراقبت و کمک به جامعه ای که در آن فعالیت می‌کند، انجام دهد (تای^۹، ۲۰۱۴). مسئولیت اجتماعی یکی از وظایف و تعهدات سازمان در جهت منتفع ساختن جامعه است؛ به نحوی که هدف اولیه سازمان یعنی به حداکثر رساندن سود را صورتی متعالی بخشد (لیانگ و همکاران^{۱۰}، ۲۰۱۷). چنانچه مأموریت و سیاست‌های سازمانی در راستای انتظارات و ارزش‌های جامعه تعریف شود و به نیازهای فردی و شخصی نیز در حد مقبولیت و مشروعیت توجه شود، هدفهای بعدی برای فرد، دستیابی به هدفهای اجتماعی است. توجه به نیازهای اجتماعی و نیازهای برتر از آن‌جا نشأت می‌گیرد که انسان ضمن این که از نیروی تعقل برخوردار است، موجودی اجتماعی است و در کنار یک گروه کوچک یا بزرگ در مجموعه‌های بزرگتر به نام اجتماع زندگی می‌کند. این اجتماع دارای حرمت و احترام زیادی است به طوری که همه افرادی که در این اجتماع زندگی می‌کنند، باید رفتار و کردار خود را با مصالح جامعه هماهنگ سازند. در حقیقت اندیشه برابری و همسانی ذاتی و زیستی در ذهن انسان‌ها، اصل مسئولیت اجتماعی را به وجود می‌آورد (واتسون^{۱۱}، ۲۰۱۵). لذا مسئولیت

5 Anis & et al

6 Velte

7 Moon & et al

8 Salewski

9 Tai

10 Liang & et al

11 Watson

اجتماعی، وظیفه ای است که بر عهده موسسات خصوصی، به این مبنا که تاثیر سود بر زندگی اجتماعی که در آن کار می کنند، نگذارند. میزان این وظیفه عموماً، مشتمل است بر وظایفی چون: آلوده نکردن، تبعیض قائل نشدن در استخدام، نپرداختن به فعالیت های غیر اخلاقی و مطرح کردن مصرف کننده از کیفیت محصولات. همچنین وظیفه ای است مبتنی بر مشارکت در زندگی افراد جامعه (کارول^{۱۲}، ۲۰۱۵). مسئولیت اجتماعی یعنی نوعی احساس تعهد به وسیله مدیران سازمان های تجاری بخش خصوصی که آن گونه تصمیم گیری کنند که در کنار کسب سود برای موسسه، سطح رفاه کل جامعه نیز بهبود یابد (مون و همکاران، ۲۰۱۸).

محافظه کاری یکی از ویژگیهای گزارشگری مالی است که در قالب یک اصل محدود کننده در چارچوب اصول و مفاهیم حسابداری، ایفاگر نقش مهمی در محدود کردن رفتارهای خوش بینانه مدیران در جایگاه تهیه کنندگان اطلاعات از یک سو و برآوردی از حداقل عایدات سرمایه گذاران و اعتبار دهندگان در جایگاه مهمترین استفاده کنندگان، از سویی دیگر است. در واقع محافظه کاری را می توان محصول ابهام دانست و هرگاه حسابداران با ابهام روبرو شوند، محافظه کاری را به کار می برند. اعمال محافظه کاری در تنظیم صورت های مالی به کاربرد صورت های مالی در قراردادهای استقراض و مزایای جبران خدمات مدیران، دعاوی حقوقی و مالیات قابل انتساب است (گلوکنر^{۱۳}، ۲۰۱۶). محافظه کاری حسابداری با انتخاب و به کارگیری مستمر رویه های حسابداری منجر به گزارش خالص دارایی ها به ارزشی کمتر از ارزش اقتصادی خود خواهد شد و با ایجاد ذخایر پنهان، موجب ارائه کمتر سود در سالهای اولیه عمر دارایی و ارائه بیشتر سود در سالهای آتی می شود. محافظه کاری، واکنشی است احتیاطی که در شرایط نبود اطمینان به کار گرفته می شود و می کوشد نشان دهد که نبود اطمینان و ریسک ذاتی در وضعیت شرکت، به قدر کافی مطرح شده است. به اعتقاد بسیاری از پژوهش گران، این واکنش احتیاطی می تواند دارای اطلاعات با اهمیتی باشد و در کاهش نبود تقارن اطلاعاتی موجود بین تهیه کنندگان صورت های مالی نقش افرینی کند. محافظه کاری نقش اطلاعاتی دارد و در واقع به کاری باید به عنوان نوعی ارسال نشانه از مدیریت به استفاده کنندگان نگرست. لوئیس^{۱۴} و همکاران (۲۰۱۲) محافظه کاری حسابداری را به عنوان یک عامل موثر در افزایش ارزش وجه نقد شرکت، مطرح ساختند. با توجه به اصول حسابداری محافظه کار، شرکت ها زیان خود را به موقع تشخیص می دهند اما سود را با تاخیر شناسایی نموده و تشخیص می دهند. این روش، به نام زمان بندی نامتقارن ۱۵ شناخته شده که اثر محافظه کارانه بر سود دارد. محافظه کاری بعنوان عامل کلیدی ارزیابی شرکت ها، موجب بهبود نظارت بر تصمیم های سرمایه گذاری مدیریت از طریق کاهش سرمایه گذاری در جایی که مدیران تمایل به سرمایه گذاری بیش از حد دارند و موجب تسهیل دسترسی به تأمین مالی خارجی ارزان قیمت از طریق افزایش سرمایه گذاری در جایی که

12 Carroll

13 Glöckner

14. Louis

15. asymmetric timing

مدیران مایلند سرمایه گذاری کم تر از حد داشته باشند، می شود (انیس و همکاران^{۱۶}، ۲۰۱۶). با توجه به اهمیت مسئولیت اجتماعی در شرکت ها هدف پژوهش حاضر بررسی محافظه کاری حسابداری و مسئولیت اجتماعی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد.

ادبیات تحقیق

آذرخش و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهشی به بررسی اثرات اجباری سنجش مسئولیت اجتماعی شرکتها بر سیاست محافظه کاری حسابداری در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. هدف اصلی تحقیق بررسی اثرات اجباری سنجش مسئولیت اجتماعی شرکتها بر سیاست محافظه کاری حسابداری در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال های ۱۳۹۰-۱۳۹۶ می باشد. تحقیق از نظر هدف کاربردی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری تحقیق کلیه شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار می باشد که به روش حذف سیستماتیک ۱۰۰ شرکت که واجدالشرایط بودند به عنوان نمونه تحقیق انتخاب شدند و اطلاعات مالی آنها بوسیله نرم افزار های ره آور نوین و تدبیر پرداز تهیه شدند در نتیجه با استفاده از نرم افزار ایویوز نسخه ۱۰ تحلیل گردیدند. نتایج حاکی از آن است. در این تحقیق، برای سنجش مسئولیت اجتماعی از یک پرسشنامه استاندارد دارای ۱۸ گوی استفاده شده است. نتایج حاکی از آن است که مسئولیت اجتماعی شرکت ها بر محافظه کاری (چه شرطی و چه غیرشرطی) تاثیر معناداری دارد. از این رو پذیرش و الزام مسئولیت اجتماعی نقش موثری بر ویژگی های کیفیت گزارشگری مالی از جمله محافظه کاری دارد. کعب امیر و همکاران (۱۳۹۶) در پژوهشی به بررسی تاثیر مالکیت دولتی بر ارتباط بین مسیولیت پذیری اجتماعی و محافظه کاری در حسابداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. هدف از اجرای این پژوهش تاثیر مالکیت دولتی بر ارتباط بین مسیولیت پذیری اجتماعی و محافظه کاری در حسابداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد. روش تحقیق از نظر هدف کاربردی و از نظر روش پیمایشی- همبستگی است که بر اساس اطلاعات واقعی و صورت های مالی انجام گرفته است. جامعه آماری این پژوهش ۸۶ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در بین سال های ۱۳۹۱ الی ۱۳۹۵ می باشد. فرضیات این پژوهش با استفاده از روش پانل دیتا مورد آزمون قرار گرفته و نتایج نشان می دهد که مسیولیت پذیری اجتماعی با محافظه کاری حسابداری شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه مثبت و معنادار دارد. همچنین مالکیت دولتی بر ارتباط بین مسیولیت پذیری اجتماعی و محافظه کاری حسابداری تاثیر مثبت و معنادار دارد. سلیمی و رضایی (۱۳۹۶) در پژوهشی به بررسی رابطه کیفیت گزارش های مالی و محافظه کاری حسابداری با افشاء داوطلبانه مسیولیت اجتماعی شرکت ها پرداختند. بدین منظور، در تحقیق حاضر با استفاده از مفاهیم و تیوریهای متنوع در زمینه کیفیت گزارشگری مالی و افشای داوطلبانه مسیولیت اجتماعی سعی در برآورد رابطه متغیرها بر حسب مدل تحقیق دارد. دوره زمانی پژوهش به سالهای ۱۳۸۵ الی ۱۳۹۴ و تعداد شرکتهای نمونه پژوهش ۸۴ شرکت می باشد. نتایج تحقیق نشان

داد از یک سو، ارتباط مثبت بین کیفیت گزارشگری مالی و افشای داوطلبانه مسئولیت اجتماعی و از سوی دیگر، یک ارتباط منفی بین محافظه کاری حسابداری و افشای داوطلبانه مسئولیت اجتماعی شرکت های پذیرفته شده در بازار بورس اوراق بهادار تهران وجود دارد. سرلک و نصرتی (۱۳۹۵) در پژوهشی به بررسی تاثیر مدیریت سود بر مسئولیت پذیری اجتماعی شرکتی و محافظه کاری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. دوره زمانی پژوهش حاضر ۵ ساله و از ابتدای سال ۱۸۱۱ تا انتهای سال ۱۸۳۴ است، نمونه آماری با روش حذف سیستماتیک انتخاب شده است؛ که در مجموع ۸۵۰ سال- شرکت بودند، در این تحقیق برای بررسی فرضیات پژوهش از رگرسیون خطی پانلی استفاده شد. جهت تجزیه تحلیل داده ها و آزمون فرضیات تحقیق از نرم افزار Eviews استفاده شده است. اثرات ثابت و تصادفی هر یک از متغیرها تعیین و پس از آن الگوهای مناسب تخمین زده شد. نتایج مطالعه نشان داد که مدیریت سود بر مسئولیت پذیری اجتماعی شرکتها تاثیر مثبت و معنادار دارد. همچنین مسئولیت پذیری اجتماعی شرکتها بر محافظه کاری آنها تاثیر مثبت و معنادار دارد؛ و اندازه شرکت بر مسئولیت پذیری اجتماعی شرکت تاثیر مثبت و معنادار دارد. ولی نسبت بدهی به دارایی شرکت بر مسئولیت پذیری اجتماعی شرکت تاثیر مثبت و معنادار ندارد. انگناستپلو و همکاران^{۱۷} (۲۰۲۱) در پژوهشی به بررسی محافظه کاری حسابداری و مسئولیت اجتماعی شرکت پرداختند. این پژوهش ارتباط بین محافظه کاری حسابداری را که به صورت نامتقارن در شناسایی سود و زیان اقتصادی و مسئولیت اجتماعی شرکت (CSR) را بررسی می کند. لذا شواهدی ارائه می دهد که تحت شرایط اقتصادی نامطلوب اقتصاد کلان و محدودیت های مالی و همچنین افزایش سطح فشار خارجی از صاحبان سهام و صاحبان سهام، تهیه غذا برای تأمین کنندگان سرمایه از طریق گزارش محافظه کار به اولویت مدیریتی نسبت به مشارکت در CSR تبدیل می شود. نتایج به طور کلی نشان می دهد که برای کل دوره نمونه ما (از اوایل دهه ۲۰۰۰ شروع می شود)، سطوح بالاتر محافظه کاری منفی با گرایش CSR نشان داده شده توسط شرکت ها است. با این حال، تجزیه و تحلیل نشان دهنده روند معکوس قابل توجهی در مورد تأثیر محافظه کاری بر CSR، همزمان با دوره پس از بحران مالی است. نتایج مطالعه نشان می دهد که تحت فشار نظارت از طرف ذینفعان مالی، شرکت ها تعهد به محافظه کاری حسابداری را بر نیازهای ذینفعان غیر مالی و سایر گروه های بهره اولویت می دهند. گائو و همکاران^{۱۸} (۲۰۲۰) در پژوهشی به بررسی محافظه کاری حسابداری و مسئولیت اجتماعی شرکت پرداختند. نتایج پژوهش نشان داد که سطح محافظه کاری در گزارشگری مالی با فعالیتهای مسئول اجتماعی به طور قابل توجهی افزایش می یابد. این نتیجه به چندین جنبه محافظه کاری، از جمله اندازه گیری محافظه کاری مبتنی بر بازار، مجموع ذخایر تحقیق و توسعه، ذخایر تبلیغاتی و ساختار محافظه کاری مبتنی بر تعهدی محکم است. علاوه بر این، نتایج رگرسیون دو مرحله ای تأیید می کند که محافظه کاری برای شرکت هایی که منابع بیشتری را به برنامه های مسئولیت اجتماعی اختصاص می دهند، برجسته تر است. چنگ و کانگ و همکاران^{۱۹}

17 Anagnostopoulou & et al

18 Guo & et al

19 Cheng

(۲۰۱۶) در پژوهشی به بررسی تأثیرات سیاست اجباری مسئولیت اجتماعی شرکت ها بر محافظه کاری حسابداری پرداختند. C-Score که توسط خان و واتس (۲۰۰۷) تهیه شده است برای اندازه گیری میزان محافظه کاری حسابداری خاص سال ثابت به تصویب رسیده است. این مطالعه از امتیاز CSR که توسط موسسه حسابداری ملی شانگهای تاسیس شده استفاده می کند. شواهد تجربی نشان می دهد که سیاست CSR به دستور دولت ممکن است برای ایجاد گزارش های مالی محافظه کارانه کافی باشد. با این حال، شاید به دلیل وابستگی های سیاسی، شواهد حمایت از این ادعا برای شرکت های دولتی (SOE) ضعیف تر از شرکت های غیر دولتی است.

روش شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از حیث هدف، کاربردی و از حیث روش گردآوری اطلاعات، از نوع تحقیقات توصیفی تحلیلی است. تحقیق توصیفی شامل مجموعه روش هایی است که هدف آن ها توصیف کردن شرایط یا پدیده های مورد بررسی است. از بین تحقیقات توصیفی با توجه به این که در تحقیق حاضر، متغیرهای مستقل و وابسته در گذشته رخ داده است، از نوع تحقیقات پس رویدادی است. در تحقیق پس رویدادی محقق به دنبال کشف و بررسی روابط بین عوامل و شرایط خاص که قبلاً وجود داشته یا رخ داده از طریق مطالعه نتایج حاصل از آن ها است؛ لذا محقق در پی بررسی امکان وجود روابط علت و معلولی از طریق مشاهده و مطالعه نتایج موجود و زمینه قبلی آن ها به امید یافتن علت وقوع پدیده یا عمل است. در نتیجه محقق، هیچ گونه دخل و تصرفی در داده ها ندارد. در این پژوهش گردآوری اطلاعات به روش آرشویی انجام شده است. بدین ترتیب که در مرحله اول به منظور تدوین مبانی و مفاهیم نظری از روش کتابخانه ای، کتاب ها، مجلات معتبر، منابع اینترنتی، سایت ها، پایان نامه های مرتبط و مقالات مناسب در این زمینه استفاده شده است. در مرحله بعدی داده های مالی از صورت های مالی پایان دوره شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، با استفاده از نرم افزار ره آورد نوین، بانک اطلاعاتی سازمان بورس و اوراق بهادار (کدال) و پایگاه های اینترنتی مرتبط با بورس گردآوری شده است. جامعه آماری این تحقیق تمام شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در سال های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۸ به تعداد ۶۲۰ شرکت می باشد. برای انتخاب نمونه آماری که نماینده مناسبی برای جامعه آماری مورد نظر باشد در ابتدا شرکت های جامعه آماری مورد بررسی و با استفاده از روش نمونه گیری حذفی سیستماتیک، شرکت هایی که ویژگی های زیر را نداشته باشند از نمونه حذف شده است:

۱. در بازه زمانی سال های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۸، سهام شرکت در بورس اوراق بهادار مورد معامله قرار گرفته باشد.

۲. پایان سال مالی شرکت ۲۹ اسفند ماه باشد.

۳. روزهای معاملاتی شرکت در هر سال مالی حداقل ۹۰ روز باشد.

۴. جزء شرکت های واسطه گری مالی و سرمایه گذاری (هلدینگ) نباشد.

با توجه به شرایط و محدودیتهای فوق از بین شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران باقیمانده بعنوان ۹۲ شرکت به عنوان نمونه آماری تحقیق انتخاب شده است. برای تحلیل داده ها از روش های آماری توصیفی از جمله جدول

توزیع فراوانی، میانگین و انحراف استاندارد و در بخش آمار استنباطی به بررسی رد تایید و رد فرضیه های پژوهش پرداخته و از نرم افزار Eviews9 استفاده شده است.

فرضیات پژوهش

فرضیه اصلی: بین محافظه کاری حسابداری و مسئولیت اجتماعی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معناداری وجود دارد.

مدل پژوهش

مدل پژوهش مبنی بر بررسی محافظه کاری حسابداری و مسئولیت اجتماعی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران به صورت زیر می باشد:

CONSERVATISM

$$= \beta_0 + \beta_1 \text{CSR} + \beta_2 \text{SIZE} + \beta_3 \text{RDADV} + \beta_4 \text{SGROW} + \beta_5 \text{CFO} \\ + \beta_6 \text{LEVERAGE} + \beta_7 \text{LITIGATION} + \beta_8 \text{BIG4} + \beta_9 \text{INSR} + \varepsilon$$

CONSERVATISM: محافظه کاری که با استفاده از میانگین معیارهای زیر اندازه گیری می شود:

CONMKT: برابر نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار ضربدر منفی یک

CONACC: برابر هزینه استهلاک کمتر از جریان نقدی ناشی از عملیات مقیاس بندی شده توسط

کل دارایی های متوسط ضرب در منفی

CONCAP: هزینه های مربوط به تحقیق و توسعه

CSR: مسئولیت اجتماعی می باشد که با استفاده از پرسشنامه مبنی بر مولفه های زیر اندازه گیری می شود.

روابط کارمندان، حفاظت از محیط زیست، طراحی محصول، خدمات جامعه و تنوع نیروی کار

DIV: نمره رتبه بندی خالص (کل نقاط قوت منهای کل نگرانی ها) از تنوع نیروی کار. نقاط قوت شامل مدیر عامل زن

یا اقلیت، ارتقا زنان و اقلیت ها، هیئت مدیره با چهار زن یا بیشتر، مدیران اقلیت ها و / یا معلولان، تعادل کار / زندگی،

قرارداد زنان و اقلیت ها، استخدام معلولان، همچنین نگرانی ها شامل جنجال، عدم نمایندگی و سایر اختلافات در مورد

تنوع است.

COM: امتیاز خالص رتبه بندی (کل نقاط قوت منهای کل نگرانی ها) خدمات جامعه. نقاط قوت شامل خیرات

بخشیدن، خیرات نوآورانه، خیرات غیر آمریکایی، حمایت از مسکن، حمایت از آموزش، برنامه های داوطلبانه و سایر

نقاط قوت در مورد فعالیت های مثبت جامعه یا برنامه های خیرخواهانه است. نگرانی ها شامل جنجال های سرمایه

گذار، تأثیر منفی اقتصادی، اختلافات مالیاتی و سایر نگرانی ها در مورد جنجال های جامعه است.

EMP: امتیاز خالص رتبه بندی (کل نقاط قوت منهای کل نگرانی ها) روابط کارمندان. نقاط قوت شامل روابط قوی اتحادیه، تقسیم سود نقدی، مشارکت و / یا مالکیت کارگر، مزایای بازنشستگی، برنامه های بهداشت و ایمنی و سایر نقاط قوت است. نگرانی ها شامل روابط ضعیف اتحادیه، نگرانی های بهداشت و ایمنی، کاهش نیروی کار، برنامه بازنشستگی با مزایای تعریف نشده یا مزایای بازنشستگی ناکافی و سایر نگرانی ها است.

ENV: نمره رتبه بندی خالص (کل نقاط قوت منهای کل نگرانی ها) از حفاظت از محیط زیست نقاط قوت شامل محصولات و خدمات مفید، جلوگیری از آلودگی، بازیافت، انرژی پاک، سیستم های مدیریت محیط زیست و سایر نقاط قوت است. نگرانی ها شامل زباله های خطرناک، مشکلات نظارتی در هوا، آب یا سایر مقررات زیست محیطی، مواد شیمیایی تخریب کننده ازن، انتشار قابل توجه، مواد شیمیایی کشاورزی، تغییرات آب و هوا و سایر نگرانی های زیست محیطی است.

PRO: نمره رتبه بندی خالص (کل نقاط قوت منهای کل نگرانی ها) در طراحی محصول. نقاط قوت شامل کیفیت، تحقیق و توسعه / نوآوری، مزایای آسیب پذیر اقتصادی و سایر نقاط قوت مزایای اجتماعی محصولات است. نگرانی ها شامل ایمنی محصول، نگرانی در زمینه بازاریابی / پیمانکاری، ضد انحصارطلبانه و سایر مجادلات مربوط به محصول است.

PRO: نمره رتبه بندی خالص (کل نقاط قوت منهای کل نگرانی ها) در طراحی محصول. نقاط قوت شامل کیفیت، تحقیق و توسعه / نوآوری، مزایای آسیب پذیر اقتصادی و سایر نقاط قوت مزایای اجتماعی محصولات است. نگرانی ها شامل ایمنی محصول، نگرانی در زمینه بازاریابی / پیمانکاری، ضد انحصارطلبانه و سایر مجادلات مربوط به محصول است.

CSR:SCSR استاندارد شده، امتیاز CSR با کم کردن میانگین امتیاز CSR شرکت ها برای همان سال از نمره CSR خام شرکت و سپس مقیاس گذاری آن با انحراف معیار آن استاندارد می شود تا اندازه گیری CSR بین سالها قابل مقایسه باشد.

CSRID: متغیر شاخص، برابر با یک در صورت مثبت بودن امتیاز CSR، صفر است در غیر این صورت.

SIZE: اندازه شرکت که برابر است با لگاریتم طبیعی متوسط کل دارایی ها.

SGROW: درصد رشد سالانه در کل فروش.

RDADV: هزینه های تحقیق و توسعه به علاوه هزینه های تبلیغات با فروش خالص مقیاس پذیر است.

CFO: جریان نقدینگی حاصل از عملیات با متوسط کل دارایی ها مقیاس بندی می شود.

LEVERAGE: اهرم مالی که برابر است با کل بدهی های بلند مدت با متوسط کل دارایی ها مقیاس بندی می شود.

LITIGATION: یک متغیر ساختگی که اگر شرکت در صنایع باشد برابر یک و در غیر این صورت برابر صفر می باشد.

INST: کل سهام مشترک در اختیار سرمایه گذاران نهادی تقسیم بر کل سهام عادی مانده.
 BIG4: یک متغیر ساختگی که اگر حسابرس شرکت یکی از موسسات حسابرسی بزرگ باشد، برابر با یک است و در غیر این صورت برابر صفر است.

یافته های تحقیق

در جدول ۱ آمار توصیفی متغیرها گزارش شده است:

جدول ۱: آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	میانه	ماکزیمم	مینیمم	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی
محافظه کاری	۰/۲۳۵	۰/۱۸۸	۱/۲۴۹	۰/۱۸۵	۰/۹۲۶	۰/۰۹۹	۱/۷۳۱
مسئولیت اجتماعی	۰/۸۲۱	۰/۸۲۹	۱/۲۵۲	۰/۳۶۳	۰/۲۵۰	۰/۰۷۷	۱/۸۶۳
اندازه شرکت	۷/۸۵۶	۷/۸۸۱	۸/۶۵۲	۶/۹۹۱	۰/۴۹۶	۰/۰۹۹	۱/۷۳۱
درصد رشد سالانه در کل فروش	۰/۵۶۵	۰/۵۵۱	۰/۹۸۴	۰/۱۲۸	۰/۲۴۷	۰/۰۱۲	۱/۷۸۸
مجموع هزینه های تحقیق و توسعه و هزینه های تبلیغات با فروش	۰/۵۶۹	۰/۵۸۲	۰/۹۸۲	۰/۱۲۶	۰/۲۴۹	۰/۰۷۳	۱/۷۶۳
جریان نقدینگی	۰/۵۵۸	۰/۵۶۵	۰/۹۸۲	۰/۱۲۶	۰/۲۵۲	۰/۰۵۶	۱/۷۶۰
اهرم مالی	۰/۵۶۲	۰/۵۸۳	۰/۹۸۴	۰/۱۲۹	۰/۲۴۸	۰/۰۶۷	۱/۷۸۸
شرکت عضو صنعت	۰/۳۶۶	۰	۱	۰	۰/۴۸۲	۰/۵۵۴	۱/۳۰۷
کل سهام مشترک در اختیار سرمایه گذاران نهادی تقسیم بر کل سهام عادی مانده	۰/۵۵۶	۰/۵۴۹	۰/۹۸۴	۰/۱۲۵	۰/۲۴۷	۰/۰۴۹	۱/۸۱۵
حسابرس شرکت یکی از موسسات حسابرسی بزرگ	۰/۵۰۶	۱	۱	۰	۰/۵۰۰	۰/۰۲۴	۱/۰۰۰۶

همانطور که در جدول ۱ مشخص است بالاترین مقدار میانگین مربوط اندازه شرکت و کمترین مقدار میانگین مربوط به محافظه کاری می باشد. انحراف معیار بیانگر میزان پراکندگی هر یک از متغیرها از مقدار میانگین می باشد. چولگی در حقیقت معیاری از وجود یا عدم تقارن تابع توزیع می باشد. برای یک توزیع کاملاً متقارن چولگی صفر و برای یک توزیع

نامتقارن با کشیدگی به سمت مقادیر بالاتر چولگی مثبت و برای توزیع نامتقارن با کشیدگی به سمت مقادیر کوچکتر مقدار چولگی منفی است.

بررسی مانایی متغیرهای پژوهش

لازم است که قبل از تخمین مدل، مانایی متغیرهای آن مورد بررسی قرار بگیرد. یک متغیر، وقتی ماناست که میانگین، واریانس و کواریانس آن در طول زمان ثابت باقی بماند. به طور کلی اگر مبدأ زمانی یک متغیر، تغییر کند و میانگین و واریانس و کواریانس تغییری نکند، در آن صورت متغیر ماناست و در غیر این صورت متغیر، نامانا خواهد بود. به منظور بررسی مانایی (پایایی) متغیرهای پژوهش از آزمون‌های ریشه واحد لین لوین چو استفاده شده است.

جدول ۲: بررسی مانایی متغیرهای پژوهش

سطح معناداری	آماره لین لوین چو	متغیر
۰/۰۰۰	-۳۴/۴۳۳	محافظه کاری
۰/۰۰۰	-۴۵/۲۱۴	مسئولیت اجتماعی
۰/۰۰۰	-۳۴/۴۳۳	اندازه شرکت
۰/۰۰۰	-۱۹/۴۰۳	درصد رشد سالانه در کل فروش
۰/۰۰۰	-۶۰/۸۴۰	مجموع هزینه های تحقیق و توسعه و هزینه های تبلیغات با فروش
۰/۰۰۰	-۲۶/۵۲۱	جریان نقدینگی
۰/۰۰۰	-۲۵/۲۲۵	اهرم مالی
۰/۰۰۰	-۴/۴۷۸	شرکت عضو صنعت
۰/۰۰۰	-۱۸/۷۵۹	کل سهام مشترک در اختیار سرمایه گذاران نهادی تقسیم بر کل سهام عادی مانده
۰/۰۰۰	-۳/۰۰۱	حسابرس شرکت یکی از موسسات حسابرسی بزرگ

با توجه به نتایج مشاهده شده در جدول ۲، سطح آماره آزمون برابر با مقداری کمتر از ۵ درصد می باشد، می باشد. لذا با توجه به اینکه سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ است متغیرهای پژوهش ایستایی لازم برخوردارند.

بررسی طبیعی بودن توزیع داده‌ها

در این پژوهش از آزمون معتبر کلموگروف- اسمیرنوف جهت بررسی نرمال بودن توزیع متغیرهای اصلی استفاده می-شود. این آزمون در حالت تک نمونه‌ای به مقایسه تابع توزیع تجمعی مشاهده شده با تابع توزیع تجمعی مورد انتظار در یک متغیر در سطح سنجش فاصله‌ای می‌پردازد. در تفسیر نتایج آزمون، چنانچه مقدار سطح خطای مشاهده شده از ۰/۰۵ بیشتر باشد، در آن صورت توزیع مشاهده شده با توزیع نظری یکسان است و تفاوتی بین این دو وجود ندارد؛ یعنی توزیع

بدست آمده توزیع نرمال است؛ اما چنانچه مقدار معنی داری از ۰/۰۵ کوچکتر باشد آنگاه توزیع مشاهده شده با توزیع مورد انتظار متفاوت است و توزیع فوق نرمال نخواهد بود.

جدول ۳. تست نرمالیت متغیرها

نتیجه	سطح معناداری	متغیر
نرمال	۰/۱۰۱	محافظه کاری
نرمال	۰/۰۷۸	مسئولیت اجتماعی
نرمال	۰/۰۹۶	اندازه شرکت
نرمال	۰/۰۵۴	درصد رشد سالانه در کل فروش
نرمال	۰/۲۲۱	مجموع هزینه های تحقیق و توسعه و هزینه های تبلیغات با فروش
نرمال	۰/۲۰۰	جریان نقدینگی
نرمال	۰/۰۸۳	اهرم مالی
نرمال	۰/۱۳۵	شرکت عضو صنعت
نرمال	۰/۰۶۶	کل سهام مشترک در اختیار سرمایه گذاران نهادی تقسیم بر کل سهام عادی مانده
نرمال	۰/۰۹۹	حسابرس شرکت یکی از موسسات حسابرسی بزرگ

با توجه به مقادیر حاصل از آماره اسمیرنوف - کلموگروف جدول ۳، می توان استنباط نمود که توزیع مورد انتظار با توزیع مشاهده شده برای تمام متغیرها تفاوت معنی داری ندارد و بنابراین توزیع این متغیرها نرمال است.

نتایج آزمون فرضیه ها

فرضیه اصلی: بین محافظه کاری حسابداری و مسئولیت اجتماعی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معناداری وجود دارد.

با توجه به اینکه داده های پژوهش حاضر داده های ترکیبی است، در این نوع داده ها به منظور انتخاب بین روش داده های تابلویی و تلفیقی از آزمون F لیمر استفاده شده است. خلاصه نتایج این آزمون به شرح جدول ۴ می باشد.

جدول ۴. نتایج آزمون F لیمر

آماره F	مقدار معنی داری	درجه آزادی	نتیجه آزمون
۱/۰۲۹	۰/۴۱۲	۹۱	داده های تلفیقی

با توجه به مقدار معنی داری که بالاتر از ۰/۰۵ است، در نتیجه روش داده های تلفیقی پذیرفته می شود. در روش داده های تلفیقی نیاز به انتخاب بین روش اثرات ثابت و اثرات تصادفی از آزمون هاسمن نیست.

جدول ۵. نتایج تجزیه و تحلیل

سطح معناداری	آماره t	انحراف معیار	ضریب	
۰/۰۰۳	-۲/۷۹۶	۰/۳۳۵	-۰/۳۰۵	مسئولیت اجتماعی
۰/۰۴۱	۲/۰۵۸	۰/۱۹۸	۰/۳۴۶	اندازه شرکت
۰/۰۰۲	۲/۱۴۵	۰/۰۱۴	۰/۰۳۳	درصد رشد سالانه در کل فروش
۰/۰۰۱	۴/۵۵۶	۰/۱۴۷	۰/۲۲۹	مجموع هزینه های تحقیق و توسعه و هزینه های تبلیغات با فروش
۰/۰۲۶	۴/۲۱۸	۰/۲۶۱	۰/۰۵۷	جریان نقدینگی
۰/۰۳۹	۳/۱۷۶	۰/۲۵۰	۰/۲۹۵	اهرم مالی
۰/۰۰۵	۴/۱۱۸	۰/۰۳۱	۰/۰۳۷	شرکت عضو صنعت
۰/۰۰۶	۴/۴۸۱	۰/۲۶۱	۰/۳۱۰	کل سهام مشترک در اختیار سرمایه گذاران نهادی تقسیم بر کل سهام عادی مانده
۰/۰۴۹	۳/۳۷۶	۰/۰۳۱	۰/۰۵۶	حسابرس شرکت یکی از موسسات حسابرسی بزرگ
۰/۰۰۵	۳/۲۸۵	۰/۰۵۳	۰/۵۷۲	مقدار ثابت
۵/۰۴۸		آماره f:	۰/۴۹۶	ضریب تعیین
۰/۰۰۳		سطح معناداری	۰/۴۹۳	ضریب تعیین تعدیل شده
دوربین واتسون: ۲/۰۷۸				

سطح معناداری برای آزمون این فرضیه به ترتیب برای متغیر مسئولیت اجتماعی کمتر از ۰/۰۵ است، بنابراین فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می شود؛ یعنی بین محافظه کاری حسابداری و مسئولیت اجتماعی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معناداری وجود دارد. با مشاهده مقایسه t محاسباتی و در ستون آخر مقادیر سطح احتمال پایین می باشد؛ بنابراین هر دو ضریب بطور معنی داری متفاوت از صفر می باشد به عبارت دیگر معنی دار می باشد. میزان ضریب تعیین R^2 برابر با ۰/۴۹۶ است و این بدان معنی است که مسئولیت اجتماعی توانسته است ۰/۴۹۶ واحد از تغییرات در محافظه کاری حسابداری را توضیح دهد. مقدار آماره F معنی دار بودن کلی ۵/۰۴۸ و عبارت دیگر اثر معنی دار بودن متغیر را نشان می دهد که برابر با ۵/۰۴۸ می باشد یعنی برای نشان دادن قدرت معادله

رگرسیون در پیش گویی مورد نیاز می باشد. آماره دوربین واتسون که برای شناسایی استقلال خطاها از آن استفاده می شود مقدار $2/078$ را نشان می دهد که این نشان دهنده عدم وجود خود همبستگی بین جزء خطاها می باشد؛ بنابراین رابطه ای معنادار بین متغیر مستقل اصلی و وابسته وجود دارد.

نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی محافظه کاری حسابداری و مسئولیت اجتماعی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران انجام شده است. نتایج حاصل از پژوهش نشان داد که فرضیه بین محافظه کاری حسابداری و مسئولیت اجتماعی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معناداری وجود دارد، به علت داشتن سطح معناداری کمتر از $0/05$ مورد تایید است به عبارت دیگر بین محافظه کاری حسابداری و مسئولیت اجتماعی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معناداری وجود دارد. از طرفی با توجه به نتایج حاصل از بررسی مدل پژوهش می توان گفت که بین محافظه کاری حسابداری و مسئولیت اجتماعی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه منفی و معکوس وجود دارد. لذا می توان گفت که نتایج حاصل از پژوهش با مطالعه همچون انگناستپلو و همکاران^{۲۰} (۲۰۲۱)، گائو و همکاران^{۲۱} (۲۰۲۰) و چنگ و کانگ و همکاران^{۲۲} (۲۰۱۶) همسو می باشد. در راستای پژوهش محدودیت هایی همچون عدم دسترسی به تمامی داده های مربوط به شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار، محدود کردن دوره زمانی به دوره زمانی کوتاه در پژوهش، امکان وجود مقداری خطا در اندازه گیری و پیش بینی رابطه بین قیمت ها وجود دارد و از طرفی شرایط اقتصادی جامعه می تواند بر روند نتایج مربوط به پژوهش تاثیرگذار باشد. لذا در راستای پژوهش می توان پیشنهادات زیر را نمود:

پیشنهاد می شود به منظور بهبود روند عملکرد شرکت ها با برگزاری دوره هایی برای مدیران شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران با هدف آموزش اخلاق و تقویت نگرش نسبت به مسئولیت اجتماعی در مدیران شرکت ها اقدام شود.

پیشنهاد می شود به با بکارگیری بیشتر مسئولیت اجتماعی در شرکت ها، محافظه کاری در شرکت ها را کنترل نموده و آن را در جهت بهبود عملکرد شرکت ها جهت دهی نمود.

پیشنهاد می شود در طی پژوهش های آتی نقش عوامل اقتصادی بر رابطه بین محافظه کاری و مسئولیت اجتماعی مورد بررسی قرار گیرد.

20 Anagnostopoulou & et al

21 Guo & et al

22 Cheng

منابع

آذرخش، محمدرضا، بهالدینی، علی (۱۳۹۸). بررسی اثرات اجباری سنجش مسئولیت اجتماعی شرکتها بر سیاست محافظه کاری حسابداری در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، دومین کنفرانس مدیریت اقتصاد و حسابداری با رویکرد چابک سازی سازمانی.

سرلک، احمد، نصرتی، محبوبه (۱۳۹۵). بررسی تاثیر مدیریت سود بر مسئولیت پذیری اجتماعی شرکتی و محافظه کاری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، کنفرانس بین المللی مدیریت و حسابداری.

سلیمی، سمیه، رضایی، فزین (۱۳۹۶). بررسی رابطه کیفیت گزارش های مالی و محافظه کاری حسابداری با افشاء داوطلبانه مسیولیت اجتماعی شرکت ها، دومین همایش بین المللی انسجام مدیریت و اقتصاد در توسعه.

کعب عمیر، احمد، دلفی، محمد، اسکندری، مسلم (۱۳۹۶). تاثیر مالکیت دولتی بر ارتباط بین مسیولیت پذیری اجتماعی و محافظه کاری در حسابداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، کنفرانس ملی پژوهش های نوین در مدیریت و حسابداری

Anagnostopoulou, S. C., Tsekrekos, A. E., & Voulgaris, G. (2021). Accounting conservatism and corporate social responsibility. *The British Accounting Review*, 53(4), 100942.

Anis, I., & Utama, S. (2016). The effect of conditional conservatism on cost of debt and mediation role of CSR disclosure: empirical evidences from IDX. *OIDA International Journal of Sustainable Development*, 9(09), 19-34.

Cheng, C. L., & Kung, F. H. (2016). The effects of mandatory corporate social responsibility policy on accounting conservatism. *Review of Accounting and Finance*.

Cheng, C. L., & Kung, F. H. (2016). The effects of mandatory corporate social responsibility policy on accounting conservatism. *Review of Accounting and Finance*.

Gantino, R. (2016). Pengaruh corporate social responsibility terhadap kinerja keuangan perusahaan manufaktur yang terdaftar di bursa efek Indonesia periode 2008-2014. *Jurnal Dinamika Akuntansi Dan Bisnis*, 3(2), 19-32.

Glöckner, A. (2016). New development: The protective role of conservatism in public sector accounting. *Public Money & Management*, 36(7), 527-530.

Guo, J., Huang, P., & Zhang, Y. (2020). Accounting conservatism and corporate social responsibility. *Advances in accounting*, 51, 100501.

Karsalari, A. R., Aghaee, M., & Ghasemi, F. (2017). The effect of mandatory corporate social responsibility on accounting conservatism in Tehran stock exchange corporations. *International Journal of Academic Research in Accounting, Finance and Management Sciences*, 7(3), 120-125.

Liang, H., & Renneboog, L. (2017). On the foundations of corporate social responsibility. *The Journal of Finance*, 72(2), 853-910.

Louis, H., Sun, A. X., & Urcan, O. (2012). Value of cash holdings and accounting conservatism. *Contemporary Accounting Research*, 29(4), 1249-1271.

Moon, J., & Knudsen, J. S. (2018, July). Corporate social responsibility and government. In *Academy of Management Proceedings* (Vol. 2018, No. 1, p. 12777). Briarcliff Manor, NY 10510: Academy of Management.

- Tai, F. M., & Chuang, S. H. (2014). Corporate social responsibility. *Ibusiness*, 6(03), 117.
- Tilt, C. A. (2016). Corporate social responsibility research: The importance of context. *International journal of corporate social responsibility*, 1(1), 1-9.
- Velte, P. (2020). Corporate social responsibility and earnings management: A literature review. *Corporate Ownership & Control*, 17(2), 8-19.
- Wang, H., Tong, L., Takeuchi, R., & George, G. (2016). Corporate social responsibility: An overview and new research directions: Thematic issue on corporate social responsibility.
- Watson, L. (2015). Corporate social responsibility research in accounting. *Journal of Accounting Literature*, 34, 1-16.
- Zhang, Y. (2017). Essays on accounting conservatism, corporate social responsibility, and corporate governance.

Investigating the Conservatism of Accounting and Social Responsibility in Companies Listed on the Tehran Stock Exchange

Norouz Noorollahzadeh 1

Morteza Tashkari * 2

Mohammad Amin Ghanbari Tafreshi 3

Date of Receipt: 2021/07/23 Date of Issue: 2021/08/08

Abstract

Corporate social responsibility as an effective factor in corporate competition has positive effects for corporate stakeholders including customers, shareholders, government and legislatures. Social responsibility is going beyond the minimum legal requirements in which organizations operate. In fact, social responsibility is a transcendent approach to business that considers the social impact of an organization on society, both internal and external, and the main goal It brings together all sectors, including government, private and volunteers, to work together to bring economic harmony into line with the environment on the one hand, and business success, growth and sustainability on the other. Conservatism is also a factor that can be associated with social responsibility. Therefore, considering the importance of conservatism and social responsibility, the purpose of this study is to investigate the conservatism of accounting and social responsibility in companies listed on the Tehran Stock Exchange. Statistical population In the present study, 92 companies listed on the Tehran Stock Exchange for the period from 1392 to 1398 was selected as the sample size by systematic elimination sampling method. The results of data analysis showed that accounting conservatism and social responsibility in companies listed on the Tehran Stock Exchange there is a significant relationship.

Keywords

Accounting conservatism, social responsibility, stock market

1. Assistant Professor, Azad University of South Tehran, PhD in Accounting, Tehran, Iran. (Nour547@yahoo.com)
2. PhD student in Accounting, Azad University of South Tehran, Tehran, Iran. (morteza.tashakori@gmail.com)
3. PhD student in Accounting, Azad University of South Tehran, Tehran, Iran. (amin.ghanbari@hotmail.com)